

Diakenwijding Antoon van Gaans en Richard Meijer, 7 mei 2022

Broeders en zusters in Christus Jezus onze Heer, beste Antoon en Richard,

Waarom besluit iemand vandaag de dag nog om zich tot diaken te laten wijden? Die vraag zou bij sommigen kunnen leven.

Antoon, je hebt de HTS gedaan en hebt een goede werkplek in de techniek, waarnaast je ook nog theologie studeert aan de TST. En je doet toch ook als leek al veel goede dingen in je parochie, als lid van de parochieraad en het parochiebestuur en door onder meer het organiseren van lezingen.

En jij Richard, hebt ook een opleiding op HBO-niveau gedaan en bent werkzaam als communicatieadviseur en operationeel voorlichter bij de Veiligheidsregio IJsselland. En als koster ben je je geloofsgemeenschap toch ook al op waardevolle wijze dienstbaar?

Waarom zou jullie je dan ook nog eens tot permanent diaken laten wijden? Wat voegt dat toe aan jullie leven en dat van jullie mede-parochianen?

Bij het woord diaken denken de meeste mensen spontaan aan het verrichten van diaconale liefdeswerken. Maar is daar in de huidige samenleving nog wel plek voor? Daar deed de Kerk op grote schaal aan, tot pakweg het einde van de jaren vijftig. Daarna heeft de overheid al die taken van de Kerk overgenomen. Zijn diaconale liefdeswerken daarom niet ouderwets en achterhaald?

Was dat maar waar. Er zijn meer mensen dan wij vaak denken, ook mensen met een fulltime baan, die nauwelijks rond kunnen komen en aangewezen zijn op onze voedselbanken, kledingbanken en andere vormen van ondersteuning. Bovendien is de sociale kwestie van de negentiende eeuw, die we denken te hebben opgelost, terug van weggeweest. Een niet gering aantal mensen wordt in onze kille, individualistische neoliberale en kapitalistische maatschappij uitgebuit, onder meer arbeidsmigranten, die slecht zijn gehuisvest, verstoken zijn van sociale zekerheid en voor wie geen ziektekostenverzekering is afgesloten. Allemaal mensen onder ons in het welvarende Nederland.

Dit alles maakt duidelijk hoe urgent het is dat de sociale leer van de Kerk, die in de huidige samenleving in vergetelheid is geraakt, opnieuw met verve wordt uitgedragen en in praktijk gebracht. Zo komen we bij een tweede belangrijke taak van diakens. Zij spelen – in tegenstelling tot wat veel mensen denken – niet alleen een rol in het kader van de diaconale liefdeswerken van onze parochies, maar ook bij de verkondiging van Christus en zijn Evangelie, waarop onder meer de sociale leer van de Kerk is gebaseerd.

Bovendien heeft de diaken een bijzondere taak in de viering van de liturgie. Naast de priester of de bisschop is het alleen de diaken die in een Eucharistieviering onder meer de preek mag verzorgen.

Een aantal taken van de diaken kunnen ook door leken worden verricht. Catecheten en andere vrijwilligers zijn ook werkzaam in de verkondiging van het geloof; diaconaal assistenten zijn eveneens betrokken bij het opzetten, begeleiden en uitvoeren van diaconale projecten in samenwerking met andere parochianen en leken kunnen ook taken hebben in de viering van de Eucharistie.

Zo komen we terug op de vraag die ik aan het begin opwierp: waarom dan toch diaken worden? Daarop zijn twee antwoorden te geven. Op de eerste plaats hebben jullie besloten je tot diaken te laten wijden, omdat jullie je door Christus tot dit ambt geroepen weten. Meestal maakt de Heer iemand een bijzondere roeping tot het priesterschap, het diaconaat of het religieuze leven kenbaar, doordat hij hem daartoe een diep en intens verlangen in zijn hart legt.

Op de tweede plaats doet de diaken – zoals gezegd – weliswaar voor een deel dezelfde dingen als ook andere parochianen, maar hij doet dat op een essentieel andere manier. Door de diakenwijding wordt de kandidaat in zijn zijn veranderd. Dit is een zijnsverandering die hij voor de rest van zijn leven, maar ook in eeuwigheid als een merkteken zal behouden. En deze zijnsverandering komt hierop neer dat hij door de wijding een zodanig intense verbondenheid met Christus krijgt, dat hij zijn dienstbaarheid op sacramentele wijze tegenwoordig stelt onder de mensen die aan zijn zorgen zijn toevertrouwd. De taken die hij verricht, kunnen voor een deel wellicht door anderen worden uitgevoerd, maar krijgen door de sacramentele tegenwoordigstelling van de dienstbaarheid van de verrezen Heer via de diaken een zeer bijzondere werking en betekenis.

Beste Antoon en Richard, wij bidden dat velen geraakt mogen worden door de dienstbaarheid van de verrezen Heer die jullie in jullie dienstwerk in jullie parochies sacramenteel tegenwoordig stellen. Moge Christus, die bij talrijke mensen in onze huidige seculiere samenleving uit beeld is geraakt, daardoor weer in hun dagelijkse leven een vaste plek krijgen. Zo kunnen jullie als diaken een grote bijdrage leveren zowel aan hun tijdelijk als aan hun eeuwig heil. Amen.